

OORSPRONKELIJKE BIJDAGEN.

MONDVERPLEEGSTERS VOOR PROPHYLAXE.

DOOR

W. L. VAN ANDEL.

Mondverpleegsters in Amerika.

Nu in de tandheekunde langzamerhand prophylaxe het wachtwoord begint te worden, kan het misschien eenig nut hebben in 't kort weer te geven, wat wij ¹⁾ hier in Amerika tot nog toe zagen op 't gebied van „Oral hygiene”, speciaal het werk van mondverpleegsters in particuliere tandartspraktijken en in schooltandklinieken.

Het heeft ons sterk overtuigd dat het onverantwoordelijk zou zijn zoo wij, tegen beter weten in, bleven voortgaan met alleen te trachten door moeizamen arbeid een klein gedeelte van het groote gebied van tandcaries en mondziekten te restaureeren, terwijl onze taak juist behoorde te zijn een dergelijke uitbreiding te *voorkomen*.

En juist daarvoor kunnen wij zeer dankbaar en zeer ruim gebruik maken van goed getrainde mondverpleegsters, die sympathie voor haar werk gevoelen. Voor de tandartsen zelf zal dan helaas nog werk genoeg overblijven.

Mondverpleegsters in particuliere tandartspraktijken.

In Bridgeport, Connecticut, een stad van ongeveer 150.000 inwoners, was het Dr. A. C. Fones, die met benijdenswaardige energie een schooltandverzorging voor de geheele stad heeft weten te verkrijgen, die geheel eenig is in Amerika, maar die vermoedelijk binnenkort in zeker twintig staten zal nagevolgd zijn. Drie tandartsen en zes en twintig mondverpleegsters zijn onder zijn leiding daarvoor voortdurend werkzaam; en dat hij dit kon bereiken, is voornamelijk daaraan te

¹⁾ Collega C. Peteri en schrijver dezes.

danken, dat hij reeds lang te voren het groot nut der mondhygienisten daadwerkelijk bewezen had in zijn eigen praktijk.

Ruim 17 jaar lang is in de praktijk van Dr. Fones nu reeds een mondverpleegster werkzaam, en met bewondering hebben we deze in den dienst der prophylaxe reeds vergrijsde hooren spreken over haar werk en de resultaten daarvan. Als een tandarts dit werk had moeten doen zou het zeer de vraag zijn, of hij dan ook zoo zijn enthousiasme en zijn werklust zou bewaard hebben als zij. En dat dit geen uitzondering maar regel was hebben wij meerdere malen kunnen constateeren.

Van de andere mondverpleegster van Dr. Fones, die nu zeven jaar bij hem in functie is, en die evenzeer met enthousiasme en overtuiging over haar werk sprak, hebben we dit met aandacht kunnen bezien en controleeren. Eerst zagen we een nieuwe patiënte, die pas voor de tweede maal kwam, daarna een patiënte, die nu vijf jaar lang geregeld om de twee maanden behandeld werd. In al dien tijd was een heel kleine amalgaamvulling noodig gebleken in een buccale fissuur van de eerste ondermolaar, en wij hebben er ons van kunnen overtuigen, dat de mond — tandvleesch, papillen, tandhalzen, glazuur — in een benijdenswaardig-goeden toestand waren.

De behandeling door mondverpleegsters.

De behandeling, die steeds zeer systematisch toegepast wordt, verloopt in 't kort als volgt.

De eerste maal, dat een patiënt ter behandeling komt, wordt bijna alle tijd besteed aan een mouthbrush-drill, d. w. z. een nauwkeurige aanwijzing hoe den mond te reinigen. De patiënt krijgt daartoe een tandenborstel (mouthbrush geheeten, omdat die evenzeer voor 't tandvleesch is als voor de tanden), de mondverpleegster neemt haar eigen tandenborstel en doet alle bewegingen nauwkeurig voor, die de patiënt dan een voor een moet nadoen. Dat dit niet overbodig is blijkt wel daaruit, dat zoo goed als geen enkele patiënt gewoon bleek het goed te doen en dat verschillende patiënten

een tweede mouthbrushdrill noodig hebben. Dan wordt het gebruik en het nut van floss-silk en lime-water gedemonstreerd en ontvangt de patiënt een geschriftje over hetzelfde onderwerp: *The Home-Care of the Mouth*.

De volgende maal wordt dan de eigenlijke *cleansing* verricht; gewoonlijk uitsluitend met handinstrumenten. Zeer zorgvuldig worden alle kiezen en tanden systematisch aan alle kanten voorzichtig afgekrabt, voornamelijk met de kleine Darby-Perry Scalers No. 17 en 18, en Dr. D. D. Smith's oral prophylaxis trimmers No. 13 en 14, die telkens in een niet te zwakke oplossing van Phenol Sodique gedompeld worden om eventueel infectieus materiaal van den eenen tand niet op de andere over te brengen.

Alle caviteiten, overstaande randen van vullingen, secundaire caries, fistels en dergelijke worden zorgvuldig genoteerd voor den tandarts. Dan wordt gepolijst met puimsteen en water, met tamelijk dikke houtjes, die telkens beitelvormig of puntig bijgesneden worden en in een Ivory houtjesdrager geplaatst zijn. De proximale vlakken worden daarna met een breede platte draad floss-silk gepolijst, en telkens wordt met lauw water uitgespoten natuurlijk. That 's all.

Bij de patiënte, die nu vijf jaar lang geregeld — dus totaal ongeveer 30 maal — aldus behandeld was, konden wij ons overtuigen dat bij het afkrabben van de tanden (tot even onder den tandvleschrand) geen bloeding hoegenaamd ontstond en dat er nergens een spoor van retractie of hyperaemie van het tandvlesch bestond.

De geheele behandeling duurt een half uur of drie kwartier, — bij sterke rookers soms een uur —, en wordt elke twee maanden herhaald. Den patiënt wordt op 't hart gedrukt zeer getrouw en zorgvuldig tandenborstel, floss-silk en lime-water te gebruiken en bij elke volgende behandeling wordt weer even zorgvuldig en nauwkeurig de geheele mond behandeld.

Voor elke patiënt wordt gewoonlijk een uur gereserveerd, zoodat de mondverpleegster acht à tien patiënten per dag kan behandelen.

Mondverpleegsters in de school.

In de school geschiedt de behandeling op dezelfde manier. Nog meer dan in de particuliere praktijk hangt hier zeer veel af van de juiste tactiek, die gevolgd wordt en van de eigenaardige moeilijkheden, die zich hierbij voordoen. Zoo was natuurlijk in den eersten tijd bij velen het denkbeeld te overwinnen, dat philanthropie, liefdadigheid, de drijfveer was. En vooral hier, waar rijk en arm gewoonlijk in dezelfde school bijeenzit, zou dit allernadeeligst kunnen werken. Zeer sterk wordt dan ook bij elke gelegenheid er de nadruk op gelegd, dat het alleen een kwestie van opvoeding, onderwijs, public health, is. Komt een kind uit een andere plaats naar Bridgeport op school, dan wordt daarom ook steeds, vóór de behandeling gevraagd of vader of moeder even naar school komen wil.

Een andere moeilijkheid school daarin, dat het natuurlijk een onbegonnen werk zou zijn van alle kinderen (— totaal zijn er ongeveer 18000 —) eerst alle monden in orde te gaan maken, om ze dan verder prophylactisch te kunnen onderhouden. Noodgedwongen werd daarom begonnen in 't eerste jaar met de kinderen van vijf jaar, de eerste klas. 't Volgend jaar werd de nieuwe eerste klas erbij genomen, enz. Hooger dan de 5e klas te gaan is tot nu toe ook nog niet uitvoerbaar gebleken.

Onder die kinderen van vijf jaar waren natuurlijk ook al verschillende met carieuse eerste molaren, sixth-years molars genoemd hier. Nu zou het onlogisch zijn, vijf jaar lang geregeld mondhygiene toe te passen zonder die caviteiten weg te nemen.

Al was dus het parool „alleen prophylaxe in de school”, noodgedwongen werd besloten tenminste de sixthyears molars in de school zelf te laten behandelen, — natuurlijk door een schooltandarts —, ook weer om rijk en arm volkomen gelijk te behandelen. Zoo wordt bereikt dat dus alle kinderen van vijf jaar een welverzorgden mond hebben, vrij van caries in hun blijvende molaren.

Tweemaal per jaar komen ze nu, vijf jaar lang, geregeld onder behandeling van de mondverpleegster. In de groote scholen (wij zagen er eenige met meer dan 600 kinderen) is een mondverpleegster 't geheele jaar werkzaam. Kleinere scholen hebben er samen eene.

Haar werk bestaat in de eerste plaats uit het reinigen, lege artis, van die kindermonden. Maar bovendien houdt zij nauwkeurig aanteekening van alle afwijkingen of gebreken, die zij onder de oogen krijgt. Zijn er dus carieuze melkelementen, die bezwaar opleveren voor het reinhouden van den mond, of op andere wijze nadeelig zijn, dan geeft zij hiervan op een speciaal daarvoor ingevulde kaart, kennis aan de ouders van het kind, met den raad, hiervoor de hulp van een tandarts in te roepen, wat dan ook meestal gebeurt. Zijn de ouders minvermogend, dan kunnen ze bij den gemeentelijken geneeskundigen dienst gratis of bijna gratis behandeld worden.

In alle klassen van de school worden speciaal eenige lessen gegeven over het reinhouden en de verzorging van den mond, over het nadeel van „candy” (dat hier in ongelooflijke massa's gegeten wordt) en andere snoeperijen, en over het nut van vruchten voor het gebit en voor de gezondheid. In de eerste klas wordt tweemaal per jaar een mouthbrush-drill gehouden. Dit alles is het werk der beide supervisors, die met behulp van een assistent-supervisor het werk der mondverpleegsters regelen en controleeren ¹⁾. Maar bij al die lessen

¹⁾ Een zoo'n mouthbrushdrill hebben we meegemaakt. 's Morgens was aan de kinderen gezegd, den tandenborstel mee te brengen. De dental supervisor vertelde, vraagde, besprak allerlei aangaande reinheid van den mond en van den tandenborstel. Daarna deed zij de verschillende bewegingen van het tandenborstelen voor, die de kinderen dan gezamenlijk nadeden. Water of tandpoeder wordt hierbij niet gebruikt. De mondverpleegster en de onderwijzeres assisteerden om de verschillende kleuters bij de manoeuvres met den tandenborstel te helpen.

Elk der kinderen kreeg een perkamentpapiertje om daarin den tandenborstel weer in te pakken.

assisteeren de mondverpleegsters en elken dag bezoeken ze wel een of twee klassen om te onderzoeken naar mogelijke gevallen van kiespijn of andere klachten, of om hier en daar eens te controleeren of de tandenborstel wel geregeld gebruikt wordt.

Zoo vinden zij genoeg afwisseling in haar werk en zien ze de vruchten dagelijks voor zich.

De resultaten van haar werk.

Van de resultaten hebben wij ons meerdere malen op de hoogte kunnen stellen.

Het was om jaloersch op te worden.

Heele klassen van kinderen, van verschillenden leeftijd, hebben wij een voor een in den mond gezien, en hoewel zij pas twee en een halve maand vacantie gehad hadden zagen wij geen enkelen verwaarloosden mond, geen necrotische melkwortels, geen fistels, geen gevallen van foetus ex ore, heel weinig verkleuringen of beslag op de tanden en betrekkelijk veel vullingen. Met een zekeren trots lieten meerdere van de kinderen hun gebit zien, en het was hun aan te zien, dat ze wisten waar het om ging en hoe flink ze zelf meewerkten.

Dat dit voor de gezondheid der kinderen van groot nut moest zijn, spreekt van zelf. De kauwfunctie, de eetlust en de spijsvertering worden veel minder gestoord door allerlei mondbezwaren tijdens de wisseling. De kinderen weten welke spijzen zij 't best kunnen eten en waarom; en kiespijn behoort tot de groote zeldzaamheden.

Voor 't onderwijs is dit alles tevens van groot nut gebleken. Volgens het oordeel der onderwijzers is het opvallend, hoezeer de orde en de oplettendheid in de klas gewonnen hebben sinds de mondverpleegsters de kinderen bijna dagelijks in orde en reinheid oefenen. Het aantal verzuimen is duidelijk minder geworden en zelfs is het aantal kinderziekten, mazen, roodvonk, diphtherie niet onbelangrijk geslonken.¹⁾

¹⁾ „Out of the death rates from alle causes in this city we have been able to find records of three diseases which are so common

Van de zijde van het onderwijzend personeel der scholen ondervindt de mondverpleegster dan ook alle mogelijke medewerking. De mondverzorging is geheel in 't rooster van de school opgenomen en is voor 't onderwijs allerm minst storend gebleken. Niet meer dan zes à acht kinderen worden per dag behandeld, elk niet meer dan een half uur. Bij 't teekenonderwijs mogen de kinderen soms zelf teekeningen ontwerpen naar aanleiding van de lessen der mondverpleegster, bij 't opstellen maken levert de mondverzorging vaak het onderwerp; zelfs hebben ze hun „Dental hygiene song” en „Tooth brush song” — naar kinderlijken trant.

Zoo worden de kinderen vijf jaar lang eraan gewend, dat de mondverzorging even geregeld en zorgvuldig moet geschieden als het wasschen van hun gezicht en hun handen, zoodat zelfs ten slotte de ouders, mirabile dictu, belang zijn gaan stellen in dit voor hun kinderen zoo heilzame werk. Bij tienduizendtallen zijn de tandenborstels verkocht, tegen den kostenden prijs, en elk jaar stijgt percentsgewijs de omzet, die zoo een aardig beeld geeft van de blijkbaar toenemende belangstelling der ouders die toch hun kinderen het geld voor die tandenborstel moeten verstrekken.

Mondverpleegsters in den openbaren geneeskundigen dienst.

De gemeentelijke gezondheidsdienst in Bridgeport heeft zich ook van de hulp van een mondverpleegster voorzien, blijkbaar dus ook overtuigd van het nut van goede mondhygiene. In een niet heel groot, maar zeer zorgvuldig en

among children, namely, diphtheria, measles and scarlet fever. These are figured on a basis of per 100,000 population and show the following per cents:

	1914	1918
Diphtheria	36.6 %	18.7 %
Measles	20 %	4.1 %
Scarlet fever	14.1 %	0.5 %

From the death rate tables the general inference must be that the percentage of communicable diseases is gradually decreasing.”

Report of Five Years of Mouth Hygiene in the Public Schools of Bridgeport, Comm. by Alfred C. Fones D.D.S. pag. 17.

volledig ingericht gebouw is de gemeentelijke gezondheidsdienst in den meest ruimen zin van het woord, ondergebracht. Voor alle specialisten op medisch gebied is er een afzonderlijke afdeeling, en ook is er een dental department, waar twee tandartsen en eene mondverpleegster iederen dag werkzaam zijn van 's morgens tot 's avonds.

Zoo heeft de mondverpleegster aanvankelijk haar bruikbaarheid getoond. Een volgend geslacht zal eerst ten volle kunnen beoordeelen, in hoeverre het haar mogelijk zal blijken het tandbederf te voorkomen of in zijn uitbreiding te beperken. Dat zij daartoe in ruime mate kunnen medewerken is zeker. Zelfs business-men hebben reeds profijt gezien in goede prophylactische behandeling van den mond door mondverpleegsters. Een merkwaardig en veelzeggend voorbeeld hiervan zagen wij in de tandheekkundige afdeeling van een der grootste levensverzekerings-maatschappijen in New-York.

Mondverpleegsters en business.

De Metropolitan Life Insurance Company in New-York, die in haar enorm gebouw aan Madison square alleen reeds meer dan 6000 man personeel heeft, richtte voor dit personeel een volledigen geneeskundigen dienst in, met een speciale tandheekkundige afdeeling¹⁾.

Dat hier geen philanthropische, maar louter business-overwegingen de drijfveer waren werd ons door Dr. Hunter, den assistent-director, die ons de meest mogelijke inlichtingen bereidwillig verschafte, uitdrukkelijk verzekerd, al sprak het ook uitteraard haast wel van zelf. Op kleinen schaal werd daarom in 1915 begonnen en aanvankelijk werd niemand verplicht van de tandheekkundige afdeeling, die alleen prophylaxe en controle beoogde, gebruik te maken. Maar al

¹⁾ Voor nadere bijzonderheden, zie verschillende geschriften, die de Metrop. Life Ins. Cy uitgegeven heeft, o.a.:

Why the Metropolitan Life Insurance Cy established the Dental Clinic.

Daily Bulletin, published by the Met. L. I. Cy Tuesday April 29, 1919.
Annual Report of the Dental Section.

The Benefits of Using Lime-Water as a Mouth Wash.

gaww bleek het resultaat zoo verrassend gunstig, dat de Maatschappij in April 1919 het gebruik daarvan voor al haar employé's verplicht maakte en er geen nadeel in zag, daarvoor, onder leiding van Dr. Hyatt¹⁾, zestien menschen aan te stellen, zeven behandelingskamers geheel naar den eisch der aseptis in te richten, en zelfs een volledige röntgenkamer alleen voor mondfoto's aan te schaffen.

Het doel van deze geheele inrichting is *niet* tandheelkundige behandeling, maar, zooals Dr. Hunter zeide: *cleansing, advising, radiographing, recording*. Natuurlijk zal er in dringende gevallen door een der beide tandartsen tandheelkundige hulp verleend worden, maar dan toch alleen tijdelijk. Het doel is prophylaxe door systematische mondreiniging.

De klapper van alle patiënten is zoo ingericht, dat automatisch om de zes maanden ieder een beurt krijgt. Alle kaarten staan nml. bij elkaar, in zes maanden ingedeeld. Is nu de patiënt van de voorste kaart behandeld, dan wordt deze kaart achteraan geplaatst, en zoo telkens weer elke volgende, zoodat in zes maanden allen de revue hebben gepasseerd.

Van elken nieuwen patiënt wordt een zoo volledig mogelijke ziektegeschiedenis, waarvoor de gegevens zoo noodig van de medische afdeling gevraagd worden, opgesteld op een speciale kaart, die zoo is ingericht, dat die voor vier behandelingen, dus twee jaar, bruikbaar is.

Zijn er kronen, bruggen, vermoedelijk-gedevitaliseerde elementen, of mogelijk abcessen, cysten of geïmpacteerde molaren, dan worden daarvan x-foto's gemaakt. Dit onderzoek wordt door een der beide tandartsen gedaan. Vijf mondverpleegsters zijn belast met het eigenlijke prophylactische werk, acht women-assistenten doen het administratieve werk, een is speciaal belast met het steriliseeren der instrumenten. De behandeling, met al wat daaraan verbonden is, is geheel kosteloos, en valt steeds onder de werkuren, terwijl het loon dan toch doorgaat.

De mondverpleegsters gaan ook hier op dezelfde wijze als

¹⁾ Thaddeus P. Hyatt D.D.S.

boven beschreven te werk. Haar instrumentarium bestaat uit Oral Prophylaxis Trimmers van Dr. Smith en van Dr. Mc Call, twee tandsteeninstrumenten van dr. Hyatt No. 2 en van Dr. Black hoe No. 5, en verder ook weer een Ivory-polisher en floss-silk.

Zeer systematisch worden alle elementen gereinigd en gepolijst. Alle caviteiten, overhangende of afgebroken vullingen, versleten kronen of bruggen en dergelijke worden nauwkeurig op de kaart genoteerd, zoodat bij de volgende behandeling direct gecontroleerd kan worden of de patiënt den raad, tandheelkundige hulp in te roepen, opgevolgd heeft, waarvoor hij een speciaal kaartje meekreeg, waarop de defecte elementen aangegeven stonden¹⁾.

Het gebruik van tandenborstel, floss-silk en lime-water wordt ook weer uitvoerig gedemonstreerd en de patiënt krijgt een boekje mee, waarin hij deze wenken nogeens uitvoerig beschreven vindt.

Dental Education.

Samenvattend zouden wij de groote voordeelen van de taak der mondverpleegsters aldus willen omschrijven. Zij geven den patiënten een dental education, beter dan een tandarts kan doen of tenminste pleegt te doen.

In de eerste plaats leeren zij den patiënt, *hoe* den mond rein te houden.

Zij gewennen den patiënt aan een zuiveren mond.

Zij nemen een massa infectieus materiaal weg, dat het tandvleesch, de tonsillen en de pharynx constant irriteerde.

Het tandvleesch zal daardoor goed gezond kunnen blijven en stevig tegen de tandhalzen blijven liggen.

De kans op infectie via de tandhalzen is daardoor sterk verminderd, evenzoo misschien zelfs de kans op pyorrhoe.

De interdental papillen zullen langer en beter intact blijven en zoo de kans op proximale caries verminderen.

Doordat de behandeling zeer geregeld herhaald wordt

¹⁾ Alle röntgen-foto's die de behandelende tandarts van zoo'n patiënt wenscht, worden gratis ter beschikking gesteld.

zullen de kleinste defecten in een zeer vroeg stadium ontdekt worden.

Deze periodieke controle zal ten slotte den onverschilligste er toe brengen bijtijds tandheelkundige hulp in te roepen.

Deze vroegtijdige behandeling zal de tandartsen langzamerhand minder vaak voor het dilemma plaatsen: pulpabehandeling of extractie.

Tandheelkundige behandeling zal dan ook niet zoo tijdroovend en kostbaar behoeven te zijn, en nog minder dan thans een oorzaak van schrik en angst.

Voor kinderen zal zoo de kans zeer vergroot worden, zonder verlies van een of meer blijvende elementen de wisselperiode door te komen.

Natuurlijk geldt het voorgaande evenzeer voor de behandeling door tandartsen als door mondverpleegsters. Maar een volledige tandheelkundige vóórstudie is voor dit werk niet noodig, daarom kan het heel goed, zelfs beter, opgedragen worden aan personen, die alleen in dit speciale onderdeel der tandheelkundige prophylaxe zijn opgeleid. De aard van het werk brengt trouwens mee dat geen man zich daarmee op den duur zou willen bezig houden, terwijl dit bij vrouwen wel het geval schijnt te zijn.

Zeer waarschijnlijk zijn er ruimschoots vrouwen te vinden om dit werk met voldoening te verrichten en daarin een goed bestaan te vinden. Dit bleek trouwens ook uit wat wij van verschillende mondverpleegsters zelf vernamen.

De supervisors in Bridgeport, die beiden haar dental hygienist-diploma verwierven, spraken met groot enthousiasme over haar werk. Een dier beide dames was onderwijzeres, de andere verpleegster geweest, en beiden hadden met groote voldoening haar nieuwen werkking leeren lief krijgen. Verschillende andere mondverpleegsters, waarvan de meeste nu al meer dan vijf jaar in functie waren, spraken in denzelfden geest. Het is trouwens wel opvallend dat van het geheele corps van mondverpleegsters in de scholen van Bridgeport er niet meer dan twee of drie overgingen in dienst

van een tandarts hoewel ze daar in 't algemeen meer verdienen.

Alleen huwelijksoverwegingen bleken over 't algemeen sterker.

Het oordeel van tandartsen.

Eenstemmig is het oordeel onder de tandartsen nog niet, gelijk in meer.

Merkwaardig is het bijv. dienaangaande in de Dental Cosmos de discussies van verschillende tandheelkundige vergaderingen te lezen. Tout comme chez nous.

Maar de argumenten der tegenstanders, — si quadam — zijn zwak. Zij herinneren aan de controversen inzake de bestrijding der tuberculose. Ook daar was het terrein zoo overweldigend groot en de te bestrijden vijand nog zoo weinig bekend, dat het velen hopeloos leek, den strijd aan te binden. Men dacht nog te veel aan restauratie van wat verloren ging. Juist voorkoming, isolatie, wegnemen van de infectie-mogelijkheid moet het doel zijn. En daartoe moet alle man in 't geweer komen. Van de medici alleen dit te verwachten zou krachtverspilling zijn. Daarvoor hebben we tuberculose-zusters noodig.

„Als die maar niet op eigen houtje gaan dokteren!” zeiden sommigen. Zoo staat het ook inzake mondhygiene. Hoort hoe Dr. Hyatt¹⁾ met fijne ironie de menschelijke kortzichtigheid teekent, als hij er de aandacht op vestigt, dat in alle geciviliseerde staten miljoenen worden uitgegeven voor bacteriologische controle van levensmiddelen, maar dat diezelfde levensmiddelen in den mond een „mixing chamber” passeeren, die gewoonlijk hopeloos onhygienisch is.

Hierin verbetering te brengen is niet het werk van tandartsen alleen. Dat zou onbegonnen werk zijn. „This problem can only be solved by educating the public”²⁾ Dit doen de mondverpleegsters, onder leiding van den tandarts.

¹⁾ „Mouth Hygiene. Its Relation to Food Values”, by Thaddeus P. Hyatt, Dental Director Metropolitan Life Insurance Company.

²⁾ Hyatt. Mouth Hygiene, pag. 3

Dr. Fones, die de eerste school voor mondverpleegsters in zijn eigen garage inrichtte ¹⁾, en die een veeljarige ervaring heeft, verzekerde ons, dat geen enkele maal een mondverpleegster getracht had zich zelfstandig te vestigen en „tandartsje te spelen”. Trouwens de wet geeft haar alleen de nauwkeurig omschreven bevoegdheid van zelfstandige hygienische verzorging van den mond in tandartspraktijken, in schooltandklinieken, bij den burgerlijken geneeskundigen dienst en derg. Dr. Hunter, die in de Metropolitan Life Insurance Cy dagelijks het werk der mondverpleegsters controleert, sprak onvoorwaardelijk met groote overtuiging ten gunste daarvan, en Dr. Kirk, de hoofdredacteur van de Dental Cosmos, is onvermoeid in het bepleiten van „Oral Hygiene Propaganda”.²⁾

Oral Hygiene in Holland?

Ook in Holland is caries de meest verbreide volksziekte.

Ook in Holland kunnen de tandartsen nu niet en in de toekomst niet dien stroom stelpen, als zij niet den oorsprong ervan blokkeeren.

Ook in Holland hebben wij dus noodig een wet, die aan mondverpleegsters de bevoegdheid verleent, die dit mogelijk maakt.

Ook in Holland zal dan pas een practische oplossing der schooltandverzorging mogelijk zijn.

Periculum in mora!

Philadelphia, October 1920.

¹⁾ De lessen aan deze school werden gegeven door een vrij groot aantal professoren. Deze lessen zijn uitgegeven als een leerboek voor mondverpleegsters:

Mouth Hygiene. A course of instruction for dental hygienists.

A text-book containing the fundamental for prophylactic operators. Compiled by Alfred C. Fones D.D.S. 278 Illustrations and 7 Plates. Lea and Febiger, Philadelphia and New-York 1916.

De eerste druk is geheel uitverkocht. Binnenkort verschijnt een tweede druk.

²⁾ Zie bijv. Dental Cosmos. Aug. 1920, pag. 1016 vlgg. Oct. pag. 1262 vlgg.